

Aikuissosiaalityö SORAn (sosiaalinen raportointi) silmin

Aikuissosiaalityön klubi 25.9.2024

kehittämispäällikkö

Anne Saarijärvi

Kehityspalvelut/SONet BOTNIA

LAPSET, NUORET & PERHEET

- Nuorten näköalattomuus, masentuneisuus, ahdistuneisuus lisääntynyt huomattavasti ja asiakasmäärät ja yhteydenotot kasvavat
- Vanhemmuus kateissa/taka-alalla, huoltajat tarvitsevat tukea ja opastusta
- Arjen rutiinit heikkoja, vanhemmille tukea vanhemmuuden odotuksiin
- Keskusteluyhteys lasten ja vanhempien välillä heikkoa
- Opiskeluhuollon resurssien riittämättömyys
- Lisääntyneet koulupoissaolot
- Monialaisen yhteistyön vahvistaminen - sosiaali- ja terveydenhuollon rajapinta yhteisten asiakkuuksien hoidossa

TYÖIKÄISET:

- Asumiseen liittyvät haasteet asumisen tuki, asumispalvelut, väliaikaismajoituksen puute, asunnottomuus)
- Lähisuhde- ja perheväkivalta mm. vainoaminen
- Turvapaikkaprosessien viivästymisen aiheuttamat haasteet - "aikuissosiaalityön puute"
- Aikuisten lasten toteuttama uhkailu, väkivalta ja taloudellinen hyväksikäyttö
- Velkaantuminen enenevässä määrin
- Kyvyttömyys hoitaa taloutta & raha-asioita "hetken mielihyvä"
- Palvelujen tavoittaminen vaikeaa
- Iäkkäiden päihdeongelma kuormittaa aikuissosiaalityötä

IKÄIHMISET:

- Muistisairaat, aggressiivisesti käyttäytyvät asiakkaat
- Hoitajien työvälineiden puute (mm. rajoituskäytännöt)
- Kirjaaminen vie aikaa hoitotyöltä ja asiakkaiden kohtaamiselta
- Liian haastavat asiakkaat
- Lähisuhdeväkivalta (ikäihmisten kesken/aikuisten lasten taholta)
- Lähiverkostojen puute < > omaisten "sanelupolitiikka"
- Omaishoitajien ahdinko
- Ikäihmisten tilanteiden kriisiytyminen
- "Märän sukupolven haasteet"

PÄIHDE-JA MIELENTERVEYS:

- Mielensterveyshaasteiden lisääntyminen
- Mielensterveysongelmien monimuotoistuminen
- Väliinputoajien määrän kasvaminen
- Nuorten syrjäytyminen mm. kotiin eristäytyvät nuoret
- Nuorten monimuotoiset riippuvuudet (päihteet, pelaaminen)
- "Hämmäntävät palvelupolut" (päihdehuolto)
- Päihderiippuvaiset kuormittavat palvelujärjestelmää
- Yhteistyön toimimattomuus

VAMMAISET:

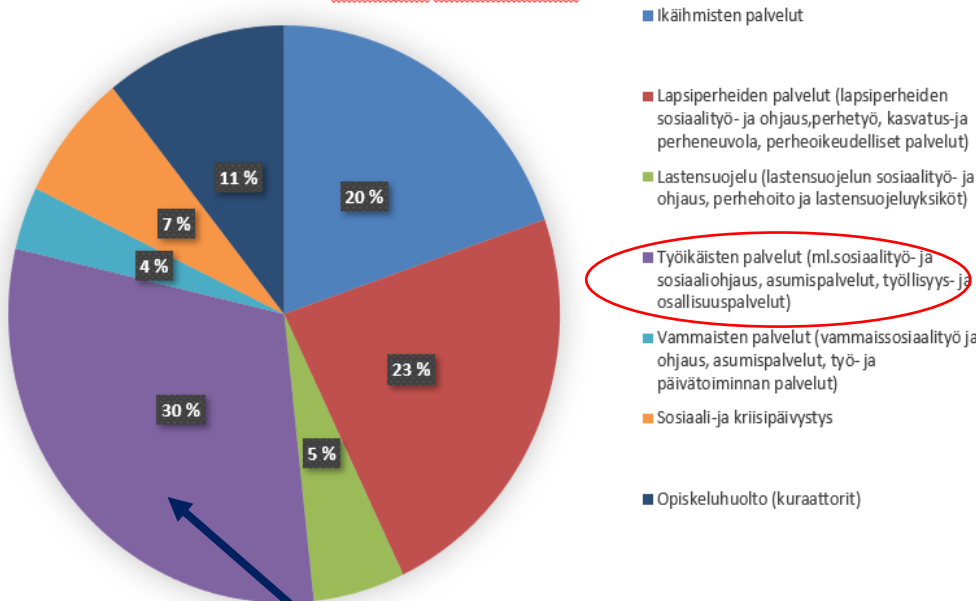
- Selkokielen infon puute vaikeuttaa asiointia
- Yli 80 v ikäihmiset kuormittavat kuljetuspalveluissa
- Pompottelua palveluiden välillä

SORA -TIEDONKERUU (sosiaalihuolto) TOP 10 1.3.- 4.4.2024 TYÖIKÄISET (ml. päihde- ja mielenterveys)

2024 n= 54 (79) (2022 N= 114 / 2021 N = 62/ N= 24)

Sosiaalihuollon palvelut

Vastaajien kokonaismäärä 54

Työikäisten palvelut (ml. sosiaalityö- ja sosiaaliohjaus, asumispalvelut, työllisyys- ja osallisuus palvelut), sis. päihde- ja mielenterveystyön havainnot

TYÖIKÄISET:

- Asumiseen liittyvät haasteet asumisen tuki, asumispalvelut, väliaikaismajoituksen puute, asunnottomuus)
- Lähisuhde- ja perheväkivalta mm. vainoaminen
- Turvapaikkaprosessien viivästymisen aiheuttamat haasteet - *"aikuissosiaalityön puute"*
- Aikuisten lasten toteuttama uhkailu, väkivalta ja taloudellinen hyväksikäyttö (ikäihmiset)
- Yrittäjien ahdinko
- Velkaantuminen enenevässä määrin
- Kyvyttömyys hoitaa taloutta & raha-asioita *"hetken mielihyvä"*
- Palvelujen tavoittaminen vaikeaa
- *lökkäiden* päihdeongelma kuormittaa aikuissosiaalityötä

NOSTOJA/PÄIHDE- JA MIELENTERVEYS:

- Mielenterveyshaasteiden lisääntyminen
- Mielenterveysongelmien monimuotoistuminen
- Väliinpuotoajien määrän kasvaminen
- Nuorten/nuorten aikuisten syrjäytyminen mm. kotiin eristäytyvät nuoret
- Nuorten monimuotoiset riippuvuudet (päihteen, pelaaminen)
- *"Hämmäntävät palvelupolut"* (päihdehuolto)
- Päihderiippuvaiset kuormittavat palvelujärjestelmää
- Yhteistyön toimimattomuus

"Märän sukupolven haasteet"

Kognitiiviset haasteet , perusasioinnin pulmat

RAPORTOINTITULOSTEN PÄÄJAOTTELU JA SORA-ASKELLUSTA

I Palvelujärjestelmää koskevat havainnot... yleisempinä aikuissosiaalityön toteuttamisen huolina

Näkökulmana:
"asiakas olkapäällä"

II Raportoidut ilmiöt "heikkoina signaaleina" työikäisten tilanteesta

- Raportointiajankohta, raportointien luonne – yleistettävyyttä...asioista ilmiöiksi...?
- Tulokset välitetty palvelualueille yhteisesti käsiteltäväksi, työstettäväksi ja huomioitavaksi sovitun SORA-suunnitelman mukaisesti
 - >Yhteinen käsittely, tulkinta & reflektointi ja sopiminen myös HVA:een ulkopuolisia toimijoita osallistaen on tärkeää

Huom. Klubilaisille reflektointi on mahdollista jo nyt google docsissa...

Palvelujärjestelmästä keväällä 2024 työikäisten palveluista raportoitua:

Lisääntyneitä haasteita HVA:elle siirtymisen myötä?

- Resurssit
- Myös työturvallisuus ja työhyvinvointinäkökulmat (ml. työskentelyolosuhteet, koulutukset, työnohjaukset)
- Palvelujärjestelmän aukkoja ja pullonkauloja hyvinvointialueen sisällä ja ulkopuolella
 - sosiaalipalvelujen sisällä, sosiaali- ja terveydenhuollon välillä, myös esim. suhteessa Kelaan
 - yhteistyön, viestinnän ja tiedottamisen haasteet

Uusia ja/tai entuudestaan tuttuja työskentelyn raamittajia

- Uusia asiakastyötä raamittavia teknisiä ja sisällöllisiä ratkaisuja - mitä tuo & mitä vie?
 - asiakastietojärjestelmä
 - tilaaja-tuottajamalli
- Kustannustehokkuus työn määrittäjänä?
- Yhteistyö HVA:een ulkopuolisten toimijoiden kanssa/yhdyspintatyö: mihin suuntiin tarve erityisesti?

Resurssoinnin haasteista ja palvelujärjestelmän aukoista raportoitua

• Resurssointi

"Aikuissosiaalityössä aivan **liian vähän työntekijöitä** asiakasmäärään ja asiakkaiden haasteiden laajuuteen."

"**Riittämättömät resurssit** vaikka näin en haluaisi uskoa. Tekeviä käsiä ja kuulevia korvia tarvittaisiin kovasti lisää - kaikki ei valitettavasti aina ole ratkottavissa tekemällä toisin".

"Ollaan yhä enemmän **omissa sektoreissa** ja kaikilla on tiukkaa rahasta, resursseista jne. Lainsäädäntöä tulkitaan kapea-alaisesti ja poissulkevaksi".

"Mikäli toivotaan kustannustehokkaampaa työskentelyä (vähentää ostopalveluiden käyttöä) tulisi asiakkaiden tilanteisiin ehtiä perehtyä perusteellisemmin ja **panostaa työskentelyyn, jolla tuetaan** asiakasta tulemaan toimeen omillaan tai muilla maksuttomilla matalan kynnyksen palveluilla. Asiakkaat siirtyvät harvoin itse pois palveluista, vaan tarvitsevat tukea siirtymisessä. Tähän ei kuitenkaan ole työntekijäresurssia riittävästi".

"**Aikavälit** suunnitelmallisessa asiakastyössä **venyvät** 2-3 vuoteen. **Asiakasmäärä on kohtuuton**".

"Ihmisten elämä on kriisiytynyt ja aikaa auttamiseen ei ole. Työtä on liikaa ja ongelmat liian vaikeita, että niihin pystyisi nykyisillä resursseilla puuttumaan. **Yhteistyö ei aina toimi**".

• Työskentelyolosuhteet, työturvallisuus, työn arvostus

"Joudutaan hoitamaan asiakkaiden asioita **yksin** vailla työparia tai esihenkilön tukea".

"**Työturvallisuus-**haipro-ilmoitukset vaan käsitellään jossain, mutta ei olla ilmoittajaan yhteydessä."

"HVA:n myötä **työskentelyolosuhteet heikentyneet** huomattavasti, esim. tietojärjestelmähaasteet, koulutuksia ei saa, työnohjausta ei saa".

"**PERUSTASON PUURTAMINEN EI OLE MISSÄÄN ARVOSSA, KEHITTÄMINEN ON PÄIVÄN SANA JA SIITÄ KERÄTÄÄN "SULKIA HATTUUN". SUURIN TYÖ TEHDÄÄN KUITENKIN TÄÄLLÄ RUOHONJUURITASOLLA, HYVÄLLÄ ASiantuntemuksella ja ahkeralla työnteolla**".

Nostoja raportoiduista haasteista sosiaalityön sisällä ja ulkona/palvelujärjestelmä

Ajatuksia aikuissosiaalityön ytimestä ja eri tulokulmista

"**Sossu on roskakori**, jonne kaadetaan kaikki päihde-, mielenterveys, muistisairaat, eläinsuojelu ym. asiat, joita muut viranomaiset tai terveydenhuolto eivät pysty auttamaan".

"Kun on olemassa yleinen sosiaalihuolto (tp, lp, ip) niin sinne on kätevää siirtää itselle hankalia asioita. **Muiden palvelujen toimimattomuus, kriteerit, resurssit, hankala tapaus tai mikä tahansa syy** aiheuttaa SHL-ilmoituksen joka on nykyään varsin helppoa tehdä sähköisesti. Esimerkiksi terveydenhuolto lähettää **huoli-ilmoituksen** jonka sisältönä on hoidon tarve. heidän tulisi itse vastata tähän tarpeeseen, asioita ei voi ulkoistaa sosiaalihuoltoon".

"**Terveydenhuolto tekee** sosiaalihuoltoon SHL-ilmoituksen, jossa haetaan asiakkaalle terveydenhuoltoa".

"Ollaan yhä **enemmän omissa sektoreissa** ja kaikilla on tiukkaa rahasta, resursseista jne. Lainsäädäntöä tulkitaan kapea-alaisesti ja poissulkevaksi".

"**Rajanveto asiakkuuksista eri palvelualueen** kuten vammaispalvelut/ikäihmisten palvelut ja lapsiperheiden sekä työikäisten palvelut. Miten vältetään asiakkaan **pompottelua** palveluiden välillä?"

"Nuorten (aikuisten) **syrytyminen ja erilaiset riippuvuudet** (päihde, pelaaminen ym.) lisääntyneet".

"Hyvinvointialueuudistuksen myötä Etelä-Pohjanmaalla on siirrytty **tilaaja-tuottajamalliin** ja julkishallinnon hengen mukaiseen palvelutuotantoon. Sosiaalihuollossa on paljon asiakkaita, joiden haasteet eivät ole yksiselitteisiä, eivätkä ne sovi valmiisiin, tarkasti määriteltyihin raameihin. Nyt näyttää siltä, että tulevaisuudessa yhä useampi asiakas putoaa turvaverkkojen läpi, koska he eivät sovi mihinkään valmiiseen toimenpidepakettiin. Uusi malli estää myös **systemisen, pitkäjänteisen suhdeperustaisen sosiaalityön** tekemisen, kun palvelut ovat palasina maailmalla, eikä sosiaalityöntekijällä ole enää välttämättä päätäntävaltaa myöntää asiakkaalle sitä palvelua, mitä katsoo tämän tarvitsevan".

Lisääntynyt byrokraatia ja työmäärä

"**Kustannustehokkuus määrittää nyt työtä enemmän kuin sosiaalipalvelulaki?**... Jäävätkö asiakkaat pois näistä palveluista, jotka ovat HVA:lle edullisempia. Tuen tarpeethan eivät varmasti poistu kuitenkaan, mutta asiakas saattaa kieltäytyä palvelun vastaanottamisesta asiakasmaksujen myötä."

Asiakkaiden polku päihdepalveluihin herättää hyvinvointialueella hämmennystä. Kuka tekee/kenen kuuluu tehdä palvelutarpeen arviointi? ...> <...päihdepalveluiden asiakaspolkua ja kriteereitä ei ole avattu missään".

"Yhteistyö päihdehuollon kanssa ei toimi. Päihdehuolto sallii korvaushoidon aikana oheiskäytön ja se näkyy entistä sekavimpina asiakkaina".

"Sosiaalityössä ja ohjauksessa tämä näkyy **ylimääräisenä työnä**. Tilauksien tekeminen vaatii työaikaa, pitkiä perusteluja ja asioiden käsittely on monimutkaistunut aiemmasta. Lisäksi tämä HVA:een muutos toi sen, että viranhaltijatyöstä lähti resurssia pois, josta seurannut, ettei asiakkaita ehdi tavata edes vuosittain".

"**Asunnottomien palveluiden puute**, esim. hätämajoituksen puute".

"Asunnottomille henkilöille **ei ole väliaikaista majoituspaikkaa**, joka näkyy niin sosiaali- ja kriisipäivystyksen, terveydenhuollon sekä työikäisten palvelujen työskentelyssä. **Suunnitelmallista työskentelyä vaikeaa toteuttaa**".

"Asumisen tuen yksikkö ei toimi. Käsittääkseni tämän piti toimia **tilaaja-tuottaja** -ajatuksella eli työikäisten sosiaaliohjauksesta ja -työstä tilataan se palvelu, joka on asiakkaan tarpeen mukaisesti arvioitu. Näitä arvioita on asumisen tuen yksiköstä kyseenalaistettu".

"Yleisenä ongelmana on yhteistyö **Kelan** kanssa. mm. Asiakkaat soittaneet työikäisten palveluihin (toimeentulotuen asioiden puhelin) ja pyytäneet sosiaalihuoltoa olemaan yhteydessä Kelaan, jotta toimeentulotuen hakemus asiasta X voidaan siirtää hyvinvointialueelle. Miksi näistä asioista pitää erikseen työikäisten palveluista soittaa Kelaan? Mikseivät Kelan työntekijät itse siirrä eteenpäin täydentävän/ehkäisevän toimeentulotuen hakemuksia, vaikka asiakas olisi perustoimeentulotuen hakemuksen yhteydessä hakenut täydentävää/ehkäisevää toimeentulotukea? Toiminta on kelassa hyvin vaihtelevaa, sillä välillä hakemukset siirtyvät eteenpäin ja välillä taas eivät."

"**Saavutettavuus...** virka-aikaiset puhelinnumerot ovat asiakkaille vaikeasti löydettävissä vrt. esimerkiksi sos. ja kriisipäivystykseen".

"**SosiaalILC:ssä** jatkuvasti ongelmia, joka estää usein päivittäisen työn tekemisen. Lisäksi jatkuvat lisääntyneet raportointitarpeet (tilastointi) vaikuttaa siihen, että asiakas, jonka pitäisi olla keskiössä, jää yhä useammin sivurooliin."

"Ikäihmisten **lähisuhdeväkivalta** näkyy aivan jatkuvasti työssä".
"Väkivallan riskinarviointi ja riskienhallinta on edelleen todella tuntematon käsite hyvinvointialueella."

Turvakodilla olevia asiakkaita ei käydä tapaamassa laisinkaan ellei mukana ole lapsia. Heidän ajatellaan olevan turvassa, eikä nähdä tarpeellisuutta työskennellä jakson aikana. Näin mahdollistetaan väkivallan tekijän luo palaaminen ilman että tilanteeseen puututaan"

Asiakastyön pinnasta raportoitua ilmiötietoa- näkemyksiä ja kokemuksia keväältä

• Näköalattomuus - vaikeus ja kyvyttömyys tarttua ja hoitaa asioita

• Mielensterveys- ja päihde

"**Mielensterveys**haasteiden lisääntyminen, ongelmien monimuotoisuus, itsemääräämisoikeus ja se ettei asiakas/läheinen välttämättä ymmärrä omaa parastaan, väliinputoajien määrä on lisääntynyt".

"Asiakkaiden haasteet/ongelmat aikaisempaa monimutkaisempia ja harvoin selvitettävissä ainoastaan yhden viranomaisen/palvelutahon keinoin, **tarve moniammatilliselle yhteistyölle** lisääntynyt. Siihen tulisi olla **selvät sävelet**".

"Enenevästi joukko nuoria, joiden elämä näköalaton, joihin ei edes tahdo saada kontaktia".

• Talous, velkaantuminen

Joillakin asiakasperheillä ei ole taitoja tai kiinnostusta hoitaa raha-asioitaan

"Esimerkiksi **yrittäjien ahdinko**, työtilanne huono, yhteiskunnalta ei tule tukea".

"Työikäisten asumispalveluiden **myöhässä olevat laskutukset** ovat saattaneet asiakkaita taloudelliseen ahdinkoon...Edunvalvojat ovat varautuneet säästämään asiakkaiden varoja laskuja varten, mutta ulosottoviranomainen on saattanut ulosmitata, eikä asiakkailla ole tosiasiallisesti varaa maksaa laskuja."

• Asumisen haasteet /asunnottomuus

"Asunnottomuuden lisääntyminen". (koko HVA)

"Palveluiden olemassaolo/ saavutettavuus".

• Väkivalta, erityisesti lähisuhdeväkivalta

"**Ikäihmisten lähisuhdeväkivalta** näkyy aivan jatkuvasti työssä. Ammatillisilla ei myöskään ole keinoja puuttua väkivaltaan ja se painetaan villaisella. Väkivallan tunnistaminen ja puheeksi ottaminen koetaan ammatillisissa hankalana".

"Lähisuhdeväkivalta teemana näyttäytyy **"ei kuulu mulle"**-tyyppisenä. Toisaalta myös esihenkilöt tekevät rajausta, että lähisuhdeväkivaltaan liittyvät koulutukset eivät kuuluisi esim. tietyille ammattiryhmille lainkaan eikä osallistumista mahdollisteta".

"Väkivaltaa kokeneet asiakkaat tuovat esiin, että heidän kokemuksensa on **mitätöity** sosiaalihuollossa. Erityisesti lapsiperheiden sosiaalityössä sekä lastensuojelussa parisuhdeväkivallan tultua ilmi. Parisuhdeväkivaltaa ei oteta tosissaan ellei se ole fyysistä väkivaltaa. Asiakkaat eivät halua tehdä yhteistyötä oman sosiaalityöntekijän kanssa tästä syystä ja luottamus puuttuu".

Raportoituja juurisyytä

Palvelujärjestelmän haasteita -resurssit ja uudet toimintamallit

"Palvelurakenteen muutokset".

"Aikuissosiaalityössä **aivan liian vähän työntekijöitä** asiakasmäärään ja asiakkaiden haasteiden laajuuteen nähden".

Tilaaja - tuottaja malli ei toimi tehokkaasti. Järjestelmä on lisännyt byrokratiaa ja työn määrää entisestään."

"Tilaaja- tuottaja- malli ei ole kestävä ratkaisu. Nykyisellään se on hyvin tehoton eikä edes lainmukainen?"

"**Palveluiden keskittäminen** ja ihmisten huonot kulkumahdollisuudet, taloudellinen tilanne ym."

Toimintatavat ja -kulttuurit

"**Yhteistyö** päihdehuollon kanssa ei toimi. Päihdehuolto sallii korvaushoidon aikana oheiskäytön ja se näkyy entistä sekavimpina asiakkaina".

"Meillä on edelleen **rajaamisen kulttuuri**: ei kuulu meille (terveydenhuolto - sosiaalihuolto). Sanoilla luodaan merkityksiä ja sanat ovat voimakkaita niin hyvässä kuin pahassa".

"**Terveydenhuolto tekee sosiaalihuoltoon shi-ilmoituksen**, jossa haetaan asiakkaalle terveydenhuoltoa."

"**Osastohoidon väheneminen** vuosien saatossa HVAAe:n alueella, ei mahdollisuutta pitempiaikaiseen esim. turvalliseen lääkekokeiluun".

Osattomuus, näköalattomuus & syrjäytymisen uhka

"Enenevästi joukko nuoria, joiden elämä **näköalattonta**, joihin ei edes tahdo saada kontaktia. Tukea lapsuudessa ja kouluikässä tarvitaan; ei vain sote-palveluilta vaan koko yhteiskunnalta".

"Asunnottomuus tai sen uhka. **Hätämajoituksen puute.**"

"Asiakkaiden **velkaantuminen** enenevässä määrin, velkamäärät isoja, toimeentulotukeen ei oikeutta, koska lainoja ei huomioida, asiakas ei pärjää arjessaan, ei pysty maksamaan juoksevia menoja koska pankki vetää rahat suoraan lainoihin".

"Etuuksien vastikkeettomuus".

"Tarve **matalan kynnyksen** palveluille. Palveluvaikeimman **monipuolistaminen**".

Tiedottaminen ja viestintä

Koulutus

"Hyvinvointialueella on käytössään valtavasti **erilaisia kirjausjärjestelmiä**, jotka eivät toimi keskenään".

"**Väkivallan riskinarviointi ja riskienhallinta** on edelleen todella tuntematon käsite HVA:eella."

"Väkivaltatyö **ei oikein kuule kellekään**. Myös koulutuksiin osallistumista rajataan".

"**HVA:een järjestelmien** (mm. laskutusten) viivästykset omalta osaltaan talouden haasteita aiheuttamassa".

"Ammattilaisilla **ole keinoja puuttua väkivaltaan** ja se painetaan villaisella. Väkivallan tunnistaminen ja puheeksi ottaminen koetaan ammattilaisissa hankalana".

"Sosiaalityöntekijöiden ja asiakasohjauksen **saavutettavuus**- vaikeus löytää sosiaalityöntekijöiden yhteystietoja & asiakasohjauksen haastavat soittajat".

"Ihmisten **tietämys Kelan** laajemmista palveluista ei ole kovin hyvä työkyvyn ollessa uhattuna. Palvelut eivät näy muille ammattilaisille esim. Kelmun kautta, mikä vaikeuttaa asiakkuuden suunnittelemista muissa palveluissa".

Raportoituja ratkaisuehdotuksia

Palvelujärjestelmän haasteita -resurssit ja uudet toimintamallit

- resurssointi
- Tilaja-tuottajamallin haasteet
- Kirjaaminen, LC

Toimintatavat ja -kulttuurit

- paikoin jäykähköt yhteistyökäytännöt ja tulokulmat sote (ml. päihdehuolto)

Osattomuus, näköalattomuus & syrjäytymisen uhka

- näköalattomuus
- talousongelmat, velkaantuminen
- asunnottomuus tai sen uhka
- lähisuhdeväkivalta

Tiedottaminen ja viestintä Osaamisen lisääminen

- sosiaalityön ja asiakasohjauksen saavutettavuus
- osaamisen lisääminen mm. lähisuhdeväkivalta
- järjestöyhteistyö

"Resurssit kuntoon".

"Nivelkohdissa olevilla työntekijöillä pitäisi olla pääsy useaan eri järjestelmään, mutta samalla aiheutuu haasteita siitä, mitä kirjataan ja mihin kirjataan".

"Jos ns. peruspalvelut vetäisivät enemmän nuoria, niin tarvetta korjaaville esim. sosiaalihuollon ja lastensuojelun palveluille olisi vähemmän".

"Terveydenhuolto voisi olla itse yhteydessä toiseen terveydenhuollon työntekijään, eikä pyytää sosiaalihoitoa selvittämään kuka/mikä taho terveydenhuollossa aloittaa hoidon / hoidontarpeen arvioinnin".

"Hyvinvointialueen pitäisi palkata lisää kuraattoreita ja kouluterveydenhoitaja. Panostaa opiskeluhoollon toimijoihin".

"Yhteistä keskustelua työntekijätasolla päihdepalveluiden ja sosiaalipalveluiden kanssa".

"Päihdehoitoon pitää saada uutta näkökulmaa vanhemmuuden merkityksestä pitää alkaa puhua uudella tavalla - ei ole syyllistämistä".

"Resurssit pitäisi korjata tarvetta vastaaviksi ja oheiskäyttö korvaushoidossa saada loppumaan".

"Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmien lisääminen ja tarjonnan monipuolistaminen".

"Mielenterveys- ja päihdetyön palveluja jo kehitetty mm. ryhmätoimintojen osalta (osallistava matalan kynnyksen toiminta)".

"Tukea jo lapsuudessa ja kouluikässä tarvitaan; ei vain sote-palveluilta vaan koko yhteiskunnalta".

Aktivointi ja omatoimisuuden lisääminen

"Sama kuin harkinnanvaraisessa toimeentulotuessa sosiaalitoimi kehottaa hakijaa aina ensisijaisesti selvittämään ensin oikeus Kelan perustoimeentulotukeen ensisijaisena palveluna".

"Etuudet vastikkeelliseksi, kotiin maksaminen lopettava".

"Hätämajoitusta pitää saada. Esim. Pirhalla on kymmeniä paikkoja hätmajoitusta. On erikoista, ettei tätä nähdä tarpeellisena alueellamme. Varmasti joitakin paikkoja tarvitaan esim. asumisyksikön yhteyteen".

Huom!
Tulossa Sisä-Suomen YTA-alueen asunnottomuusselvitysraportti, jossa myös E-P mukana

"Asiakasohjausten sekä sosiaalityöntekijöiden numerot olisi vaivatonta löytää. Olen myös pohtinut voisiko eri alueiden soittoajat olla jotenkin yhteneväisemmät. Tai ainakin niin, että jokaisella alueella olisi soittoajat sekä aamupäivällä että iltapäivällä".

"Koulutusta väkivaltateemoista tarvitaan säännöllisesti. Koulutuksiin osallistumiseen tulee olla myös esihenkilön lupa".

"Yhteistyötä kuntiin tulee lisätä. Lähisuhdeväkivallan osalta tarvitaan yhdyspintasunnitelmia siitä, mikä on kenenkin vastuu ja tehtävä".

"Väkivaltatyön koordinaatio- ja konsultaatio-rakenteiden vakinaistaminen HVA:elle".

Järjestöjen rooli väkivaltatyössä tulee tunnustaa ja tunnustaa. Väkivaltatyö on kolmannen sektorin varassa. Kumppanuussopimuksilla ja avustusten kohdentamisella hyvinvointialueen tarpeisiin saadaan laadukkaampaa ja hyvinvointialuetta hyödyttävämpää työskentelyä".

***Kiitos SORA-sadon tuottajille ja
sadonkorjuun kuulijoille!***

SONet BOTNIA

Etelä-Pohjanmaan
hyvinvointialue